

CRES I LOŠINJ: Sis i Osorščica

Sis na Cresu, Osor, Veli Lošinj – Sveti Ivan – Mali Lošinj, Osorščica: Osor – pl. kuća Sv. Gaudent – Televrina – Sv. Mikula – Nerezine, otok Susak

■ četverodnevni izlet ■ atrakcije: Sis, Osor, Osorščica, vrhovi Televrin, Sveti Mikula, Sveti Ivan, izlet brodom na otok Susak ■ duljina hoda: 2 h + 3 h + 5 h + 1 h ■ noćenje: u Malom Lošinju ■

Ovim se izletom povezuju dva lijepa i zanimljiva brdovita hrvatska otoka, Cres i Lošinj. Budući da se radi o popularnim turističkim destinacijama, smještaj i prehranu nije teško organizirati, a najbolje žarište za to je grad Mali Lošinj.

Sis na otoku Cresu

Iako je Sis na otoku Cresu po visini druga planina hrvatskog otočja (poslije Brača), uspon je, za razliku od drugih otoka, vrlo lak zahvaljujući uzdužnoj cesti koja u blizini vrha izlazi na prijevoj Križić visok 371 m. Druga je neobičnost što se najviši vrh tog 80 km dugačkog otoka nalazi upravo u blizini njegova najužeg mjesta, tamo gdje mu je širina samo 2 km. Poprečan profil otoka ovdje ima oblik trokuta s dvije strme padine i jasno izraženim grebenom. Otočne se padine strmo dižu iz mora zbog čega su ceste građene u unutrašnjosti otoka.

Cres je sa 405,78 km² površine najveći jadranski i hrvatski otok (ima podjednaku površinu kao i otok Krk). Kao poznatiji turistički ciljevi, posljednjih su se godina donekle profilirali Beli, kao ekoturističko odredište, te Lubenice, kao lijep primjer tradicionalnoga naselja, na prekrasnom položaju. Otok je brdovit, na njemu nema velikih plaža, najveći dio obale strmo se spušta u more, uz poneku pitomiju, ali teško pristupačnu uvalu, a najveći dio otoka pusta je valovita zaravan prekrivena samo kamenom, travom i makijom. No, upravo zbog usamljenosti i sačuvanosti izvornog okoliša i prirodnih ljepota, Cres je idealan cilj onima koji traže dodir s očuvanom prirodom i tradicionalnim otočnim životom.

Prijevoj Križić ^{40'} Sis

40'

Početak uspona je prijevoj Križić na hrptu Cresa, mjesto odakle se d. spušta cesta za Beli.

Od prijevoja Križić (371 m) po hrptu uz suhozid ide se dobro vidljivom stazom na Sis. Uz put je nekoliko zanimljivih starih hrastova. Prilaz nije markiran, a staza je ugažena i orijentacijski laka. Sa staze je lijep vidik na okolicu i more.

Osorščica

Na sjevernom dijelu otoka Lošinja pruža se više od 10 km dugačak greben Osorščice. To je tipična krška planina vapnenačke građe sa svim obilježjima tipičnim za priobalne i otočne planine. U planinarskom je smislu - zbog ljepote vidika, pristupačnosti te planinarskog doma na svojem hrptu - Osorščica jedna od najatraktivnijih, ako ne i najatraktivnija planina hrvatskih otoka. Ime je dobila po gradiću Osoru, koji je najpogodnije ishodište za uspon do planinarskog doma Sv. Gaudent. Zanimljivo je, međutim, da se Osor ne nalazi na otoku Lošinju, nego na susjednom Cresu. Ime je nastalo u doba dok još Osor nije bio od Lošinja odijeljen današnjim morskim tjesnacem Kavuadom, probijenim da bi se omogućio prolaz brodovima.

Osorščica je prva planina jadranskog otočja koja je privukla pozornost turista. U Malom je Lošinju 1886. osnovano turističko društvo, a njegovi su članovi već iduće godine povelili na vrh austrijskog prijestolonasljednika, a poslije potaknuli gradnju planinarske staze iz Nerezina na vrh Sv. Mikule. Ta se staza i danas koristi kao najkraći prilazni put na Sv. Mikulu. Osorščica je zahvalna za izlete tijekom

10 dvodnevni izleta u Hrvatskoj

cijele godine. Osim na Osorščici, po cijelom otoku uređen je niz pješačkih staza koje upotpunjuju turističku i planinarsku ponudu.

Osor ~~2h~~ pl. dom Sv. Gaudent ~~1.30h~~ Televrina ~~30'~~ Sv. Mikula

4 h

Početak puta je proširenje na lošinjskoj strani pokraj pomičnog mosta u Osoru.

Markacije se uspinju sporednom asf. cestom mimo kampa, preko mosta i nastavljaju mak. cestom 25' do mjesta gdje skreću l. i ostavljaju cestu. Put se postupno penje i nekoliko puta račva (pažljivo pratiti markaciju!), no poslije ponovno dolazi na cestu. Na jednom se njezinu d. zavoju l. počinje penjati šumski put prema grebenu. Usponom, potkraj malo strmijim, stiže se do krševita grebena Mazova gora, na kojem je planinarski dom Sv. Gaudent.

PLANINARSKI DOM SV. GAUDENT (274 m) nalazi se grebenu Mazova gora u području iznad Ridifuntane. To je nekadašnja talijanska vojna karaula koju je u planinarski dom preuredio HPD Osorščica iz M. Lošinja. Nazvana je po srednjovjekovnom osorskom biskupu i svecu koji je umro 1050. godine. Prema legendi, živio je kao pustinjač u špilji ispod Televrine. Od doma se pruža širok vidik na tri strane, a zahvaljujući udaljenosti od naselja i svjetala, koristi se i za noćno promatranje zvjezdanog neba.

INFO: *Otvoren:* u ljetnoj sezoni stalno (osim ponedjeljkom) i po dogovoru - *Opskrbljen:* pićem, jelom po dogovoru - *Mjesta za noćenje:* 15 - *Upravlja:* PK Osorščica, Mali Lošinj

Informacije: Zdravko Rotim +385 98 18-26-150, Bolto Gaberšek +385 98 403-469

Želite li na vrh Televrinu, nakon odmora kod planinarski dom krenite grebenom u j. smjeru. Markacija se nakon 30' strmije uspinje (lijep vidik na Osor) i zakreće na d. stranu grebena. Na tom dijelu puta mjestimice se treba pridržavati rukama za stijenu, ali nije teško ni opasno. Postupnim se usponom stiže kroz kamenjar i submediteransku šumu na Televrinu.

TELEVRINA (589 m) je najviši vrh otoka Lošinja. Vidik je orijentiran na pučinsku stranu i nije toliko impresivan kao onaj sa Sv. Mikule. Njegovo je neobično ime, prema mišljenju P. Skoka, romanski pridjev izveden od latinske riječi terebra (svrdao) i bio bi jedini ostatak jezika starih Romana iz srednjovjekovnog Osora. Na vrhu je kameni geodetski stup s oznakom vrha te metalni žig.

S vrha se markacija spušta kroz prekrasnu aleju borova. Na pola puta prema Sv. Mikuli s l. strane se odvaja prilazni put (nakon kratkog uspona strm silazak 10') do špiljice sv. Gaudenta u kojoj se, prema predaji, on jedno vrijeme skrivao (sv. Gaudent bio je osorski biskup iz XI. stoljeća). Ubrzo nakon odvojka se pred nama ukazuje Sv. Mikula, a potom markacija hrptom stiže do križanja u šumi, 2' prije kapele na vrhu. L. se put spušta u Nerezine (2 h).

SV. MIKULA (558 m) je kamena zaravan s koje se pruža širok vidik na more i na južni dio Lošinja, pa je bez sumnje najljepši vrh Lošinja. Na vrhu se nalazi prastara kapela građena od tesana kamena. U njoj je planinarska upisna knjiga, a sama kapela može poslužiti kao zaklon od kiše i sunca jer je stalno otvorena.

Kontakti za informacije, organizaciju i vođenje na terenu:

Vodička služba Hrvatskog planinarskog saveza - vodici@hps.hr

Stanica planinarskih vodiča Rijeka - spvrijeka@gmail.com

Planinarski klub Osorščica - pk.osorscica@gmail.com